

ducele menschen, door Ridderbos of Schilder, Grosheide of Ds van Dijk, door Berkouwer of B. A. Bos is gezegd. Dat alles heeft voor het feitelijke, kerkelijke conflict niet de minste betekenis.

We moeten hooren en vasthouden en ernst maken met wat de kerkelijke vergaderingen zelf hebben uitgesproken met woorden zwaar van ernst en die nu geboekstaafd zijn! met vlammende letters! Woorden die ook nu dag in dag uit in nooit verminderende kracht worden uitgesproken en gehandhaafd voor God, engelen, duivelen en menschen. Woorden die door geen enkel mensch, door geen professor of dominee, of deputaat, of conferentieganger kunnen of mogen worden genegeerd en van hun klem beroofd. Woorden die ook wij allen doodelijk ernstig moeten nemen vooral om der wille van de vergaderingen die ze uitspreken! We moeten niet meehelpen die te degradeeren tot gezelschappen die maar wat praten en niet meenen wat ze doen.

Welnu, wat hebben dan de kerkelijke vergaderingen, levend en handelend in de pretentie de leiding des Geestes te bezitten over de „vrijmaking” en hen die zich „vrijmaakten”, geoordeeld?

Zij zweeren omfrent hen die zich vrijmaakten: dat zij zich schuldig maakten aan de zonde van scheurmaking;

dat zij het vijfde gebod overtraden;

dat zij hun ambtseid braken;

dat zij valsche leer verkondigden!

DE GRUWEL DER CAMOUFLAGE!

Niemand, die verzocht wordt, zegge: die verzoeking komt van God. Jac. 1:13.

.....opdat u de satan niet verzoeken.....
1 Cor. 7:5.

Verzoeking is een poging om te verleiden tot zonde. En waar het luisteren naar het Woord van God (in Schrift en in feiten) het aangewezen middel is, om de zonde te doen wijken, daar wordt verzoeking altijd ingezet met onthouding van de kennis der Schriften en onthouding van de kennis der feiten. Camouflage plegen is altijd: den ander verzoeken. Wij doen nu niet, alsof we „nergens aan denken”. We denken wel degelijk heel serieus aan wat er vandaag kerkelijk gebeurt. Wie de feiten camoufleert, wie niet RONDUIT SPREEKT, die komt ons in verzoeking brengen. Tegenover hem past de bede: leid ons niet in verzoeking. Al wil hij met ons bidden, bid eerst dit tegen hem.

Want op dat ronduit zeggen komt eigenlijk alles aan. Dat is en blijft het fijne puntje in de moeilijke kwestie der onderscheiding van (satanische) verzoeking en (goddelijke) beproeving.

In alle verzoeking en beproeving voelt de mensch — onwennig — zich geplaatst op het kruispunt van tweeërlei „wil”: Gods; men duidt ze — met een niet geheel helderen¹⁾ naam — doorgaans aan als: de verborgen wil, en de geopenbaarde wil.

„Verborgen wil”, dat is een kunstterm ter aanduiding van hetgeen God in zijn (aanvankelijk) voor ons verborgen blijvende raad besloten heeft. Zoolang het niet ten uitvoer is geleid, kennen wij den inhoud dier besluiten immers niet.

„Geopenbaarde wil”, onder dien naam evenwel vatten we saam hetgeen God in zijn (eens en voor al) geschreven of gesproken Woord meegedeeld heeft: verhaald, geboden, beloofd, en ook wel: voorspeld.

Nu wordt, figuurlijk gesproken, de van binnen beschreven rol der besluiten Gods elk oogenblik weereen beetje verder ontold: een nieuw stukje schrift (art. 2 der belijdenis), verborgen tot vóór dien, komt dan bloot te liggen. De feiten van den dag laten zien, wat God te voren heeft bepaald. De aanvankelijk verborgen wil wordt dus tot op die hoogte dan min of meer bekend, en houdt in zóó verre op, verborgen te zijn. In die bekend-wording door de feiten nu ligt altijd een moment-van-verrassing. Wie had het zich zóó kunnen denken? Zelfs wanneer hetgeen op een bepaald moment geschiedt, te voren door den geopenbaarden wil voorspeld was, zelfs dan blijft dat element der verrassing bestaan, en blijft er plaats voor een: „komt, verwondert u hier, menschen”. Want de profetie is nooit zoo iets als een ge-ante-dateerde kroniek. Zij voorspelt nooit „tot in de puntjes”.

In dit moment van (blijde, dan wel smartelijke) verrassing moet nu de mensch „beslissen”, wat hij doen en laten moet; hoe hij op Gods ongedachte agceeren te re-agceeren heeft.

Zal het goed zijn, dan zal die mensch, staande voor de taak tot het zijnerzijds historie-maken, zich willen vastklampen aan Gods geopenbaarden wil. De wet gehoorzaam zijn. De belofte gelooven. De profetie uit-leggen, en in haar licht de nieuwe, verrassende feiten-van-zooeven trachten te verstaan; een feit ontdekt immers pas zóó zijn zin aan hem. Eerst op die manier kan zijn beslissend

¹⁾ De onhelderheid is met name veroorzaakt door het woord wil, dat hier niet steeds hetzelfde beduidt; en voorts door de deelwoorden. Hierop verder ingaan, heeft thans geen zin.

En in den laatsten brief, dien de synode van 1943 — '45 over de vrijmaking aan de kerkeraden richtte, een brief die in de Acta niet te vinden is, spraken zij het bewogen uit, dat deze beweging als „revolutie” moest worden afgewezen, dat zij geen woord teveel zei toen zij haar als „inwezen scheurmaking” en „kerkontbindend werk” kwalificeerden en zij riep tenslotte de kerken hartstochtelijk op de geschorste en ontzette ambtsdragers niet te „erkennen en wederom (te) ontvangen als wettige ambtsdragers in Gods kerk”.

Zie dit is het oordeel, en we zeggen er bij: het vernietigende oordeel, dat de Gereformeerde kerken dag in dag uit over de „vrijgemaakten” vellen. Met deze harde waarheid voor oogen mogen we niets anders doen dan alle vriendelijke en broederlijke woorden, welke gesproken worden met volledige handhaving van de kerkelijke vonnissen, onwaarsachtig te noemen. Iedere ambtsdrager, iedere kerkeraad, iedere kerkelijke vergadering, die zich niet nadrukkelijk van de genoemde besluiten distancieerde, noemt ons vrijgemaakten vóór alle dingen, en met den hoogsten ernst, revolutionairen en erkent onze ambtsdragers niet als „wettige ambtsdragers in Gods kerk”.

Behalve indien deze kerkelijke woorden voor hen kletspraatjes zijn! C. V.

UIT DE SCHRIFT

handelen zedelijk zijn; eerst zoo is hij in zijn „historie-maken” mensch-knecht, en geen gewaande, hoogmoedige „god”.

En hier zetten nu Satan en God ieder op eigen wijs en elk met eigen doel het mes in ons vleesch. Satan, die in zijn verzoeking kwaad wil, tracht de rechte, de „verstaande” explicatie der feiten-van-zooeven te verhinderen; immers als wij de feiten-van-den-dag onzilver interpreteren en benoemen, lezen wij het zooeven bloot gegeven stukje goddelijk schrift in het pas ontvouwde deel der rol van den eerst verborgen wil, verkeerd. We lezen niet, maar fantaseeren. We schrijven dan vals in ons dagboek; we kennen eigenlijk geen feiten, doch construeeren ze naar valsche begrepen, en met tendenzen van eigenwilligheid. We raken al verder van het spoor inzake Gods verborgen wil. En 't kan niet uitblijven: we raken dan óók al verder af van Gods geopenbaarden wil. De feiten immers en de H. Schrift leggen ook elkander uit; ze kunnen nimmer met elkander strijden, en ook nooit elkaar passeeren zonder elkaar te raken. Eén God heeft ze beide gemaakt, en spreekt in beide zich getrouwelijk uit. Valsche geschiedschrijving is reeds valsche Schriftverklaring, beter gezegd: Schriftverdraaiing.

Derhalve tracht Satan de feiten ons verkeerd „voor te stellen”, en in onze eigenwillige, eigenmachtige interpretatie der feiten ons te stijven. We praten dan parmantig over naakte feiten, maar vergeten, dat we reeds in de benoeming der feiten, in het zeggen: dit of dat is gebeurd, het geschiedde op onze manier hebben „aangekleed”. Satan vermijdt het ronduit-zeggen-waar-het-opstaat. Hij doet dat ten aanzien van de feiten, van

hun causalen samenhang, van hun „noodwendigen” of te verwachten loop. En reeds daarin voert hij ons ook verder van de Schrift af, ook van haar profetie, en de goede uitlegging daarvan. En wil hij ons hinderen in het verbinden — ook ter fine van verder gehoorzaamheidsbetoon — van het „toepassen” der bijbelsche prediking in en op de gegeven feiten.

Daarom was het ook Satan, die bij herhaling tot Christus zei: kies vrij, kies de heerlijkheid, de Schrift verbiedt het niet, en de feiten (zie maar eens, hoe vriendelijk zij zijn) koersen een anderen kant niet uit. Satan, Christus verzoekende, verzwijgt bijvoorbeeld diens uitgang in Jeruzalem; verzwijgt dien uitgang als inhoud en van den „verborgen” en van den „geopenbaarden” wil. Heer, dat zal geenszins u overkomen!

Maar God laat dien uitgang zeggen. Ronduit zeggen, zeggen met accent, immers door een missie van boven, met zeer bepaalde opdracht: Elia en Mozes.

Want God beproeft den Menschenzoon.

En ons.

Het wezen der beproeving bestaat daarin, dat de mensch, staande en zich ook be-vindende in het kruispunt van verborgen en geopenbaarden wil, en de „feiten-van-zooeven” op hun werkelijke betekenis moet schatten, en de Schrift zuiver moet lezen, en met de feiten-van-zooeven moet zien accordeeren. Hij moet, om zoo te zeggen, het pas ontvouwde stukje schrift van de eerst toegevouwen rol-der-besluiten, ook waar de rest hem uitdrukkelijk verborgen gehouden blijft, dadelijk in concordantie zetten met het geschreven Woord. Hij moet „schrift” met „Schrift” vergelijken.

Die opdracht is zwaar; in haar existentiële actualiteit en onontkoombaarheid beproeft ze hem dan ook in de hartgrondigheid van zijn geloof, dat het gesproken en geschreven Woord heeft in te drinken, óók in het moment-der-verrassing (als „de natuur” geneigd is, zich te ver-slikken, hetgeen bij stoute kinderen, en dat zijn wij, vaak een vorm van protest, van onwil is), en dat de nog resteerende verborgen inhouden van de rol der besluiten graag aan Vader overlaat, genoeg hebbende aan zijn geopenbaarden wil, den openbaringsinhoud, als één geheel genomen nu.

Beproeving ronduit kan dus alleen geschieden in en door het ronduitzeggen. Het zeggen, het voor oogen schilderen van de door de geschreven profetie nog opengelaten details; (denk maar weer aan Mozes en Elia, die komen spreken met den Heiland over zijn komend kruislijden). Het ronduit zeggen, het voor de ooren lezen van den Schrift-inhoud zelf, ditmaal aangaande de noodzaak van het offer der betaling voor de zonde.

Beproeven geschiedt bij naakte, onbekleede, in Gods licht bloot-gelegde feiten. Beproeven gebeurt óók vandaag nog in de buurt van Gods zeg-deputaties (als Mozes en Elia waren). Beproeven gebeurt daár, waar twee formules zeer concreeten inhoud krijgen: a. er staat geschreven; en b. er is geschied.

En daarom doet niet vroom, al wie de feiten camoufleert. Hij mag het niet zoo zien, maar hij schendt de bruid van Christus. Hij is een overtreders van het negende en dus van het vierde gebod. Hij is een skandalon, een steen, waarover een ander valt. Juist in zijn niet-polemiseren!

K. S.

Buiten de kerk geen enkele zaligheid (II)

KERKELIJK LEVEN

Om nu de bekende uitspraak uit art. 28 te verstaan in haar ware bedoeling, zullen we terug hebben te gaan tot artikel 27.

Een der belangrijkste fingerwijzingen, die het zinnetje helpen verstaan, en ons naar art. 27 terug leiden, is de uitdrukking in art. 28, dat deze heilige bijeenkomst (coetus) en vergadering (congregatie) een bijeenkomst is van „servandi”. In onze nederlandsche geloofsbelijdenis staat: een vergadering dergenen die zalig worden. Maar de goede vertaling zou zijn: „dergenen die zalig moeten worden”; „dergenen, die voor de zaligheid bestemd zijn”; „der candidaten-voor-behoud”.

Dit brengt ons midden in de kwestie. Want nu wordt de kerkvergadering gezien als een werk van God, dat altijd nog aan den gang is, en dat eerst een einde neemt aan het eind der dagen. God heeft in zijn besluit de uitverkorenen ten eeuwigen leven Zich gekozen; Hij legt nu, ter executie van Zijn besluit, in den tijd alles er op aan, dat de roeping door het Evangelie zal uitgaan, dat de Geest Zich zal paren bij het Woord, en dat zoo successief degenen, die behouden moeten worden, ook werkelijk bijeenkomen doordat Hij ze bijeenbrengt. Dat werk is dan ook bezig in onvoltooid tegenwoordigen tijd; alleen een zot denkt hier nu aan barthiaansche tendenzen in zoo'n zinnetje. Die Kerk is dan ook „universaal” (art. 27); d.w.z. de handeling Gods, waardoor Hij al de „servandi” trekt naar Zich, legt zich uit over alle tijden en over alle plaatsen, natuurlijk met inachtneming van de onderscheiden bedelingen van het verbond.

Daarom kan ook in art. 27 gezegd worden, dat

deze door God gedurende al de eeuwen tot het eind der geschiedenis doorgezette vergaderingsarbeid ALLE geloovigen bijeenbrengt. Men werpe niet tegen, dat er toch velen zijn, die een tijdlang zich van alle kerkelijke samenkomst hier op aarde onthouden, of dwalen, of zich verlopen in allerlei secte, of zelfs nog in den greep der valsche kerk besloten zijn. Want als ze sterven haalt God ze toch thuis? Als hoeren en tolleren kunnen voorgaan, dan kunnen ook menschen, die met de normen van het vierde gebod veelszins op gespannen voet stonden, anderen voorgaan. De vergadering der kerk gaat niet buiten de aarde en de tijdelijke samenleving hier beneden óm, maar gaat daar óók niet in op. De Catechismus zegt, dat wie gelooven terstond na hun dood tot Christus hun Hoofd worden opgenomen. Is dat soms niet kerkvergadering? De sterfbedden van Gods kinderen, ook van de „stoute” kinderen (men vergunne ons de eigenaardige zegswijze) zijn onfeilbare goddelijke kerkvergaderings-acten; in één moment komt dan ineens alles terecht; ook het gaan wonen onder het kerkdak.

De overledenen hebben vóór hun sterven misschien veel en hinderlijk tegengestribeld; zij zijn ook door ontzaglijk veel misverstand en zondige leer misleid, hun participatie in en hun relatie tot Gods universeelen kerkbouw was hier beneden — gelijk in alles — ook maar een klein beginsel der toch vereischte gehoorzaamheid. Maar ze komen thuis: God houdt Zijn „servandi” in het oog en brengt ze in den grooten hoop, hierboven van fout en zonde verlost. Zij zijn dan ook door den Geest Gods geheiligd en verzegeld (art. 27). De wijze daarvan is zeer verschillend; maar 't heiligen en verzegelen (dat wil zeggen: bewaren te-

gen het delijk zo Men baarlijk. lezers woorden vergade

Dus - Welne constate OMDAT ook he feilbaar wij als feilbaar ons dag NORME kerkverg artikel de ware geloovig h n sr „geestel dam. M heeft: e DAARO doen, deel wille te ba Excellen dat troe maar to-niemand onttrekk norm ge met ziele (pariter komst t eenig eenhe consa op aard gezet de disciplin norm e te doen en zulke den kna Het i bewere „servanc verband feilba daarin t ven sla herhaald doen de van zone in de ke een men verstand vergader Maar gen: wi nooit he tollenare laat de z ven, al Dat i als he ge slaag slaagt no Gods, d als ge making beve m daaruit tus! OM hoorigen hierop ringsact wat die in de o Gek to opentrek dan aan sabbaths vergader gat Kam met de E neemt, k gische he — niet over het

ERRATA In ons Hoofda versmaId. Tweede ontwerp ziging va onder 4: Uit de de tien ti